

N:o 30.

Ank. till Riksd. kansli den 2 maj 1898, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om nedsättning af tullen å malen spanmål.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren af herr *L. Eriksson* i Bäck väckt motion, n:o 193, hemställes, att Riksdagen måtte besluta att för spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, stadga en tull af 5 kronor 20 öre för 100 kilogram.

Till stöd för denna hemställan anför motionären:

»Då vid 1895 års riksdag de nu gällande tullsatserna 3 kronor 70 öre å omalen och 6 kronor 50 öre å malen spanmål bestämdes, voro åsigterna om rätta proportionen mellan dessa mycket delade. Den af Andra Kammaren antagna, vid bevillningsutskottets betänkande fogade reservation af herr *Johansson* i Noraskog innehåller också en helt annan proportion mellan tullen å omalen och malen spanmål. Men äfven den torde ej hafva träffat det rätta inbördes förhållandet här vid lag, utan segrade väl, mindre genom öfvertygelsen om detsammans rättighet, än till följd af andra orsaker, hvarför nu, då någon utsigt till spanmålstillarnes afskaffande ej förefinnes, tiden torde få anses lämplig för åstadkommande af en bättre proportion mellan ofvannämnda tullsatser.

Då likväl skäl ej förefinnes att ytterligare höja tullen å omalen spanmål, emedan jordbrukarne till följd af skördens utmärkta beska-

fenhet hafva god afsättning för densamma, och en höjning ju också skulle onödigtvis fördyra lefnadskostnaderna för en betydande del af landets befolkning, samt den nuvarande tullen å malen spanmål bereder de stora qvarnetablissemanten en obehöfligt stor vinst, utan att spanmålsproducenterna derigenom få något mera betaldt för sin vara, torde tiden vara kommen att företaga en nedsättning af mjöltullen. Som bekant, finnes i tulltaxan ingen skilnad i tullen å s. k. finsikt och grofmäld, hvilken senare dock ger en betydligt högre utbytesprocent, hvaraf torde vara klart, att qvarnindustrien genom den allt för höga mjöltullen gör en oerhörd vinst på den brödköpande allmänhetens bekostnad.»

Nu gällande tullsatser äro, såsom motionären uppgifvit, för spanmål, omalen, råg, hvete, korn, majs samt ärter och bönor 3 kronor 70 öre samt för spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, 6 kronor 50 öre för 100 kilogram, hvilka tullsatser åsattes af 1895 års Riksdag.

Då vid afgörandet af nu förevarande fråga hänsyn ansetts böra tagas till de förmåner, som enligt gällande bestämmelser i tyska riket, från hvilket land den största införseln af mjöl till Sverige dittills egt rum, åtnjutas vid utförsel af spanmål, har utskottet härom velat meddela upplysning.

Vid utförsel från tyska riket af hvete, råg, hafre, skidfrukter, korn, raps och roffrö meddelas — under förutsättning att den utförda mängden af hvarje särskildt sädesslag uppgår till minst 500 kilogram netto — på begäran bevis, s. k. »Einfuhrscheine», hvilka berättiga bevisets innehafvare *antingen* att inom sex månader från dagen för utställandet tullfritt införa en mot bevisets tullbelopp svarande mängd af samma sädesslag *eller ock* att efter fyra månader från dagen för utställandet inom en derpå följande tid af sex månader i stället för kontant betalning använda beviset i afräkning vid erläggande af tullafgift för varor af vissa slag, såvida icke denna afräkningsrätt genom rikskanslerens kungörelse för viss tid är förklarad upphäfd. De viktigaste af nämnda varuslag, hvilka i allmänhet icke produceras inom Tyskland, äro kaffe, té, kakao, ris, kryddor, frukter, vissa oljor och petroleum.

Derjemte är för innehafvare af qvarnar och malterier medgifven den förmånen, att de vid utförsel af egna fabrikat af spanmål erhålla »Einfuhrscheine» å en mot fabrikatet svarande mängd af råvaran, om denna uppgår till minst 500 kilogram netto. Derved beräknas utbytet utgöra

för siktadt mjöl af hvete	75	procent
» » » » råg	65	»
» malt af korn	75	»
» » » hvete	78	»

samt för öfriga produkter af spanmål den myckenhet, som för hvarje särskildt fall bestämmes af »Direktivbehörde».

Inläggande på nederlag eller på transitlager under tullmyndighetens lås likställes med utförsel.

De i tyska riket gällande tullsatserna äro af två slag, en högre och en lägre, af hvilka den lägre är genom traktater bunden gent emot de flesta främmande länder till år 1904. Tullsatserna äro, för 100 kilogram räknadt,

	Mark.	Fördragsenligt mark.
för hvete	5: —	3: 50
» råg	5: —	3: 50
» hafre	4: —	2: 80
» korn	2: 25	2: —
» bohvete	2: —	— —
» skidfrukter ...	2: —	1: 50
» mjöl och gryn	10: 50	7: 30

De fördragsenligt gällande tullsatserna läggas till grund för värdebeloppet i »Einfuhrschein».

Till närmare förtydligande af nu omförmälda förhållanden har utskottet velat anföra ett exempel. 1,000 kilogram hvetemjöl angifvas i tyska riket till utförsel med begäran om »Einfuhrschein». Denna kvantitet motsvarar, efter ett utbyte af 75 procent, 1,333,33 kilogram omalet hvete. »Einfuhrschein» kommer alltså att lyda på 1,333,33 kilogram hvete. För denna mängd hvete utgör införseltullen, efter 3,50 mark för 100 kilogram, 46,67 mark. Innehafvaren af detta »Einfuhrschein» eger sålunda, under antagande att det utfärdas den 28 april 1898, att *antingen* inom sex månader från nämnda dag tullfritt införa så mycket hvete, att tullen därför uppgår till 46,67 mark, *eller ock* inom sex månader från den 28 augusti 1898 använda detsamma vid erläggande af tull intill samma belopp för vissa varor, såsom kaffe etc., såvida icke för viss tid ett sådant användande af beviset är genom kungörelse af rikskansleren uteslutet.

Det är tydligt, att genom berörda, i tyska riket gällande bestämmelse en premie åtnjutes vid utförsel af spanmål, som producerats inom riket, hvilken omständighet gör det så mycket nödvändigare för Sverige att genom tillräckligt höga tullsatser skydda vår jordbruksnäring mot konkurrensen från nämnda land.

Angående in- och utförsel af spanmål från och med år 1886 samt utsäde och skörd, har utskottet i härvid fogade tabeller, till komplettering af den i tullkomiténs betänkande af år 1891 meddelade tabellariska öfversigt för åren 1861—1888, lemnat uppgifter, hemtade från den officiella statistiken.

Rörande proportionen mellan tullsatserna för omalen och malen spanmål, hvilken proportion motionären anser för närvarande vara för stor, tillåter sig utskottet hänvisa till det yttrande, som år 1895 vid aflåtandet af Kongl. Maj:ts proposition angående förhöjning af tullen å spanmål m. m. af dåvarande chefen för finansdepartementet afgifvits till statsrådsprotokollet. Chefen för finansdepartementet yttrade då bland annat:

»Vid bestämmandet af skyddet för jordbruksnäringen är det af synnerlig vikt, att tullen för mjöl sättes i riktigt förhållande till tullen för den omalna spanmålen. Sättes tullen för låg, kan det lätteligen inträffa, att det skydd, som man genom tullen å omalen spanmål velat bereda jordbruket, förminskas derigenom, att spanmålen i förmalen form tillåtes inkomma med relativt lägre tull och det sålunda bättre lönar sig att införa mjöl än omalen spanmål. Då qvarnindustrien är jordbrukets naturliga afnämare, är det ej minst för jordbruket af vikt, att tillräckligt skydd beredes sagda industri. Är skyddet otillräckligt, d. v. s. är förhållandet sådant, att mjöl af utländsk spanmål ej kan inom landet framställas till det pris, hvartill mjöl kan importeras, tvingas qvarnegarne att genom nedsättning af prisen å den inhemska spanmålen söka utjemna detta missförhållande. En qvarnindustri åter, som åtnjuter de nödvändiga betingelserna för att kunna fortleva och lemna sina idkare skälig ränta på det i qvarnetablissemanten nedlagda kapitalet, erbjuder jordbrukets idkare tillfälle till den säkraste och jemnaste afsättning, och tillvaron af en sådan industri måste därför anses vara af stor betydelse för jordbruksnäringen.

Då med tullen för omalen spanmål såsom utgångspunkt mjöltullens belopp skall bestämmas, böra, bland annat, följande omständigheter komma i betraktande. Till en början är det gifvet, att tullen för en viss gifven kvantitet mjöl, för att rent aritmetiskt taget blifva lika

med tullen å omalen spanmål, skall motsvara tullen å den kvantitet omalen spanmål, som erfordras för att utvinna den förstnämnda kvantiteten. Om t. ex., såsom i § 9 mom. 3 af tulltaxeunderrättelserna antages, mjölutbytet vid förmalning af råg till sikt utgör $66\frac{2}{3}$ procent (i Tyskland antages utbytet utgöra 65 procent), skall tullen å 100 kilogram rågsikt, efter en dylik omräkning, motsvara tullen å 150 kilogram omalen råg. Vidare bör beaktas, att då ett parti mjöl gifvetvis betingar lägre frakt än det parti säd, som erfordras för utvinnande af sagda parti mjöl, och således det skydd, som genom fraktkostnaden beredes den inhemska producenten, är mindre för en viss gifven kvantitet mjöl än för samma kvantitet säd, denna skilnad bör utjemnas genom en högre tull för mjölet. I vårt land, der sjökommunikationen på grund af de klimatiska förhållandena är stängd en del af året, nödgas qvarnegarne ofta på en gång förse sig med större lager af spanmål, som delvis först efter en längre tids förlopp kan förmalas och afyttras. Detta förhållande föranleder dertill, att i mjöltullen billigtvis bör ingå något belopp för ränta å det sålunda i spanmålen nedlagda kapitalet. Ytterligare bör vid mjöltullens bestämmande hänsyn tagas dertill, att de fördelar af ett eller annat slag, som främmande länders qvarnindustri må åtnjuta framför den svenska, må i möjligaste mån utjemnas. Sådana fördelar äro i allmänhet de, hvilka tillkomma industrien i större och rikare länder, såsom billigare räntefot, större och jemnare afsättningsförhållanden och i regeln mindre omkostnader. Men härtill kommer, då man särskildt tager hänsyn till den tyska qvarnindustrien, den svenska qvarnindustriens farligaste konkurrent, en speciel omständighet, som ej får lemnas ur räkningen. Den tyske qvarnegaren kan nemligen faktiskt genom att från spanmålsexportörer inköpa sådana införselbevis, om hvilka förut är nämndt, från utlandet införa sin råvara mot erläggande af lägre tull än den i tulltaxan bestämda. Införselbeviset gäller nemligen till sitt nominella värde såsom liquid vid erläggandet af tull för den införda spanmålen, och gifvet är, att innehafvaren af ett sådant bevis måste för att till detsamma finna en afnämare, som anser med sin fördel förenligt att använda detsamma såsom tulliquid framför kontanta penningar, afyttra beviset till ett pris, som mer eller mindre understiger det nominella.

Att fastställa en allmängiltig proportion mellan tullen å den omalna spanmålen och mjöltullen låter sig icke göra. Dertill äro de faktorer, till hvilka hänsyn bör tagas vid bestämmandet af det belopp, hvarmed

mjöltullen skall öfverskjuta tullen å den omalna spanmålen, af alltför vexlande art. Den bästa ledningen härvid erhålles af erfarenheten. Rådfrågas denna, visar det sig, att, ehuru den år 1892 fastställda relationen mellan tullen å säd och tullen å mjöl, eller 1,25—2,50, efter utbytet räknadt bereder qvarnindustrien något större skydd än den före 1892 års tullnedsättning gällande relationen 2,50—4,30, förstnämnda relation likväl ingalunda är tillfredsställande. Införseln af utländskt mjöl har år för år stegrats, och de senast fastställda inkomsttaxeringarne ådaga-lägga, att flera af de större qvarnaffärerna icke åtnjutit någon beskattningsbar inkomst samt att andra åtnjutit en inkomst, som endast utgör en ringa ränta på det i affären nedlagda kapitalet. När man å andra sidan finner, hurusom Tyskland, efter att hafva pröfvat flera olika relationer mellan tullarne för omalen spanmål och mjöl — denna relation fastställdes år 1879 till 1—2, år 1885 till 3—7,50 och år 1887 till 5—10,50 — numera stannat vid en relation af 3,50—7,30, synas mig giltiga skäl föreligga att tillgodogöra sig den i Tyskland vunna erfarenheten och äfven här fastställa sistberörda proportion mellan ifrågavarande tullsats.

Den tyska tullsatsen utgör, såsom redan blifvit nämnt, 7 mark 30 pfennig per 100 kilogram, hvilket i svenskt mynt i rundt tal motsvarar 6 kronor 57 öre. Till motsvarande belopp lärer enligt min mening mjöltullen böra bestämmas; dock att siffran lämpligen torde böra afjemnas till 6 kronor 50 öre. Då man besinnar, att det skydd, som betecknas af den nämnda tullsatsen, ansetts nödigt i Tyskland, der qvarnindustrien äfven i öfrigt åtnjuter en synnerligen gynnad ställning, samt att skyddet i ett stort och rikt land som Frankrike i regeln är ännu större, lärer det ingalunda kunna sägas, att det skydd, som genom den föreslagna tullsatsen skulle beredas vår qvarnindustri, blefve för högt. Ej heller behöfver man befara, att derigenom ett monopol skulle beredas de nuvarande qvarnetablissemanten, då med visshet kan förväntas, att hvarje försök från deras sida att dominera marknaden skall mötas af den inhemska konkurrensen.»

Den proportion, som sålunda af chefen för finansdepartementet förordades och jemväl i Kongl. Maj:ts proposition föreslogs 1895 års Riksdag, blef icke af Riksdagen antagen, utan beslöt Riksdagen att höja tullsatsen för omalen spanmål från det af Kongl. Maj:t föreslagna beloppet, 3 kronor 15 öre, till 3 kronor 70 öre för 100 kilogram, hvaremot tullsatsen för malen spanmål blef densamma, som af Kongl. Maj:t föreslagits. Tullskyddet för qvarnindustrien blef således mindre, än hvad Kongl. Maj:t föreslagit. Att, såsom motionären hemställt, nu ytterligare minska detta tull-

skydd, anser utskottet ingalunda böra ske. En sänkning af tullsatsen för malen spanmål till det af motionären angifna beloppet skulle säkerligen hafva till följd, att införseln af mjöl, som redan nu icke är obetydlig, komme att ökas i stor omfattning till skada för såväl jordbruksnäringen som qvarnindustrien. Jordbruksnäringen befinner sig emellertid fortfarande i den ställning, att den icke kan undvara det skydd, som den genom nu gällande tullsatser åtnjuter; och qvarnindustrien har ej heller efter antagandet af nämnda tullsatser visat sig lemna så gynnsamt resultat, att på grund deraf kan dragas den slutsats, att tullskyddet för denna näring är för högt. Då sålunda, såvidt utskottet kan finna, någon anledning icke förekommit att nedsätta tullsatsen för malen spanmål, samt härtill kommer, att rubbningar i de antagna tullsatserna böra såvidt möjligt undvikas, enär härigenom utöfväs ett menligt inflytande på affärslifvet, hemställer utskottet,

att nu gällande tullsats för malen spanmål, 6 kronor 50 öre för 100 kilogram, måtte bibehållas oförändrad.

Stockholm den 29 april 1898.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

Af herr *Fredholm*, som anført:

»De skäl, som af utskottet blifvit anförda för dess afstyrkande af motionärens förslag om nedsättning i mjöltullen, synas mig icke vara af beskaffenhet, att man af dem skall kunna draga den slutsats, att mjöltullen bör bibehållas oförändrad.

Utskottet framhåller först, att vid en sänkning af mjöltullen »införseln af mjöl, som redan nu icke är obetydlig, komme att ökas» »till skada för såväl jordbruksnäringen som qvarnindustrien», och detta förmenar utskottet tillika »i stor omfattning», för så vidt tullsatsen sänkes till det af motionären angifna beloppet. Lemnar man tills vidare å sido, huru stor tullnedsättningen rätteligen bör göras, och tager man derjemte i betraktande, huru högst betydligt införselöfverskottet af hvete- och rågmjöl aftagit, sedan de nu gällande spanmålstullarne år 1895 åsattes, kan man svårligen endast af den omständigheten, att en tullnedsättning skulle medföra ökad import, draga den slutsats, att ingen tullnedsättning bör företagas.

Innan det påvisas, hvilket inflytande spanmålstullarne utöfvat på importen, torde det emellertid först böra erinras, att spanmål alla slag, omalen och malen, var tullfri ända till den 1 Juli 1888 och att sedan dess tullsatserna för 100 kg. varit för

	Spanmål	
	omalen	malen
1 Juli 1888—21 Juni 1892	2,50 kr.	4,30 kr.
21 Juni 1892—7 Jan. 1895	1,25 »	2,50 »
7 Jan. 1895—4 April 1895	3,15 »	6,50 »
4 April 1895—	3,70 »	6,50 »

För att med hvarandra kunna jemföra de vexlingar i importen, som ändringarna i tullsatserna medfört, böra åren 1888 och 1892, då tulländringarna företogos i medlet af året, ur jemförelsen uteslutas. Vidare bör det anmärkas, att, med afseende på införseln af hvete och råg i omalen form, denna införsel intet år varit så stor som året 1894, hvilket år den öfversteg det följande årets med 26 %.

I årligt medeltal har införselöfverskottet af hvete och råg varit i ton och i form af

	Malen spanmål.			Omalen spanmål.		
	Hvete.	Råg.	Summa.	Hvete.	Råg.	Summa.
1886—87	30,911	34,734	65,645	32,596	141,282	173,878
1889—91	15,103	12,857	27,960	61,878	112,284	174,162
1893—94	32,960	20,700	53,660	137,514	107,667	245,181
1895—97	6,859	7,552	14,411	112,370	85,048	197,418

I medeltal för åren 1893—97 var införselöfverskottet i ton för omålet hvete 122,427 och för råg i samma form 94,095, eller tillsammans 216,522.

Af förestående öfversigt framgår, att under tiden för spanmåls-tullarnes tillvaro mjölinförseln af hvete och råg från 1886—87 till 1895—97 minskats med 78 %, under det att införseln af samma sädeslag i omalen form från förstnämnda tidsperiod till femårsperioden 1893—97 ökats med inemot 25 %, och vidare, att under åren 1895—97 endast omkring 9 % af hela hvete- och råginförseln i omalen form togs in i form af mjöl. Af de tiden 1866—95 omfattande tabellriskiska öfversigter öfver hvete, råg, hafre och korn, som äro denna reservation bifogade, finner man, att införseln af hvete och råg i medeltal för åren 1891—95 utgjorde 31,7 % af landets hela förbrukning, och sålunda är det af denna endast 2,8 %, som införes i form af mjöl.

Om denna import kan man hafva full befogenhet att, i motsats till utskottet, säga, att den är obetydlig, och då den fria konkurrensen är allmänhetens enda skydd mot affärsverldens inneboende benägenhet att så långt den kan beskatta allmänheten, samt på samma gång för ett sundt affärslif den bästa regulatorn, så skulle det hvarken för allmänheten eller affärslifvet medföra någon skada, om mjölimporten kunde ökas. Utskottet håller dock före, att en skada deraf skulle uppstå »för såväl jordbruksnäringen som qvarnindustrien».

Hvad jordbruksnäringen beträffar, grundar utskottet denna sin uppfattning på det yttrande, som 1895 afgafs af dåvarande chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet, och hvilket yttrande utskottet i betänkandet delvis återgifver. Utgående från det, som jag tror af ingen bestridda, antagandet, att »vid bestämmandet af skyddet för jordbruksnäringen är det af synnerlig vikt, att tullen för mjöl sättes i riktigt förhållande till tullen för den omalna spanmålen», underkastar herr statsrådet mjöltullens inverkan på jordbruksskyddet en granskning,

i det fall att denna mjöltull skulle sättas för låg, men deremot nämnes ingenting om mjöltullens inverkan på jordbruksskyddet, om den sättes för hög. För att likväl kunna bilda sig en mening om det rigtiga förhållande, i hvilket mjöltullen skall stå till tullen för den omalna spanmålen, är det senare lika viktigt som det förra.

Afsigten med spanmålstullen är att bereda landets jordbrukare tillfälle att försälja den af dem odlade spanmålen på den inhemska marknaden till ett pris utöfver det i världsmarknaden gällande, hvars förhöjning motsvarar den åsatta tullen. Af lagen om tillgång och efterfrågan följer tydligen, att i samma mån landets behof af brödsäd icke kan fyllas af den inom landet producerade, skall ock det med tullen åsyftade ändamålet lättare vinnas. Men klart är äfven, att då det icke är omalen spanmål utan mjöl, som befolkningen för tillfredsställandet af sina lefnadsbehof behöfver köpa, så skall efterfrågan på den inhemska spanmålen minskas i samma mån man fastställer proportionen mellan tullen å mjöl och den å omalen spanmål på ett sådant sätt, att det bättre lönar sig att utifrån införa mjöl än omalen spanmål. Det är af denna orsak, som mjöltullen icke får sättas för låg, om icke derigenom tullen å den omalna spanmålen skall förlora den dermed afsedda verkan till höjning af priset på den inom landet producerade.

Men efterfrågan på den inhemska spanmålen befrämjas icke genom att sätta mjöltullen hög i förhållande till tullen å den omalna spanmålen. Qvarnegaren, som för sin afsättning af mjöl är hänvisad till den inhemska marknaden, så länge tull är den omalna spanmålen åsatt, kan der icke afsätta mer, än förbrukningen kräfver. För honom ligger det således ingen ekonomisk lockelse uti att hellre taga den för mjölproduktionen behöfliga kvantiteten spanmål inom landet än utifrån — mjöltullen må i förhållande till tullen å den omalna spanmålen vara satt hur hög som helst — om han för den inhemska spanmålen skall betala ett högre pris, än hvad han kan få utifrån införd spanmål för med tullen tillagd. Tvärtom är med den utveckling, som qvarnindustrien på den senaste tiden tagit, det motsatta förhållandet ekonomiskt fördelaktigare, ty genom att på en gång utifrån intaga större partier kan qvarnegaren, med de mekaniska hjälpmedel, som nu för tiden stå honom till buds, få spanmålen lagrad i sitt magasin för ett mycket billigare pris, än om han skulle direkt uppköpa lika stor kvantitet i små poster på torget och derifrån transportera dem till magasinet. När en qvarns afverkningsförmåga per dygn uppgår till tusen säckar eller mer, stiga dessa omkostnader till afsevärda belopp, och med detta belopp, fördeladt på hela den på torget uppköpta kvantiteten, kommer

qvarnegaren att minska priset på den inhemska spanmålen, jämfördt med priset på den utländska, och med all sannolikhet ännu mer, om man tager hänsyn till det med uppköp i små partier förenade besvär.

Den höga mjöltullen bereder sålunda jordbrukarne ingen fördel, men deremot kan en sådan i visst hänseende vara dem till afsevärd skada, derigenom att det höga tullskyddet å mjöl sätter qvarnegaren i tillfälle att vid sidan af sin i egentlig mening industriella verksamhet spekulera i utländsk spanmål. Utsatt, som den utländska marknaden är, för tätare och stundom större prisfluktuationer än den inländska, lemna en sådan spekulation bättre tillfälle att göra vinst — men äfven förlust. Den dermed förenade risken sättes qvarnegaren dock i stånd att lättare bära, i samma mån qvarnskyddet är större, än det behöfver vara.

Men om det ock icke skulle med säkerhet kunna påvisas, att en i förhållande till spanmålstullen för hög mjöltull för landets jordbrukare medför någon direkt skada, så är deremot lätt att ådagalägga, att en för hög mjöltull för hela den icke-spanmålsproducerande befolkningen måste medföra mycket allvarsamma påföljder. Det är nemligen mjöltullen och icke spanmålstullen, som jemte världsmarknadens pris å mjöl är bestämmande för brödpriset. Att brödet, utan någon den ringaste nytta för landets spanmålsproducenter, för befolkningen fördyras, detta kan, synes det mig, icke jordbrukaren vara angelägen om. Snarare borde det ligga i hans intresse att motverka hvarje sådant onödigt fördyrande, emedan den ovilja, som höga brödpris helt naturligt föra med sig, annars lätteligen kan hos den stora allmänheten alstra den föreställningen, att de höga brödprisen uteslutande äro beroende på att tull är åsatt den omalna spanmålen. En sådan föreställning skulle åter i sin ordning kunna leda derhän, att allmänheten odeladt rigtar sin ovilja mot det tullskydd, som nu är tillerkändt jordbruket.

För att ej förbise denna sida af saken, torde ej få anses öfverflödigt att söka erhålla kännedom om huru brödprisen gestaltat sig, sedan mjöltullen senast höjdes så betydligt som från 2,50 kronor till 6,50 kronor per 100 kilogram. För att utröna detta, har Stockholms helsovårdsnämnd låtit anställa en undersökning, omfattande tiden 1894—97 beträffande vexlingarna i prisen å hårdt (råg) bröd och mjukt (hvete) bröd i minuthandeln, eller der, hvarest de mindre bemedlade, för hvilka en prisstegring är mest känbar, inköpa sitt brödbehof. För undersökning af prisen å det mjuka brödet inköptes från 40 bagerier i Stockholm (till ett antal af 10 bröd från hvarje) s. k. franska bröd, hvilka

icke säljas efter vigt utan styckevis till ett pris af 2 öre. För undersökning af prisvexlingarna å det hårda brödet efterhördes prisen pr kilogram å de billigaste sorterna spisbröd vid 37 olika bagerier. Vidare antogs på grund af meddelad upplysning från en af Stockholms största bagare, att 100 delar mjukt bröd motsvara 78 delar mjöl och att 90 kilogram hårdt bröd motsvara 100 kilogram mjöl.

Resultaten af undersökningen voro:

för mjukt bröd

	Sept. 1894.	Juni 1895.	Dec. 1897.
Mjölpris pr kg.	16,5 öre	20,5 öre	25,5 öre.
Brödpris.			
Mjölkostnad pr kg. bröd	12,9 »	16,0 »	19,9 »
Arbetskostnad m. m. pr kg. bröd ..	14,3 »	14,2 »	13,2 »
Medelpris pr kg. bröd	27,2 öre	30,2 öre	33,1 öre.
Medelvigt pr stycke i gram	73,6 »	66,2 »	60,4 »
Relativa brödpris ..	100 »	111 »	122 »

för hårdt bröd

	Maj 1894.	Dec. 1897.
Mjölpris pr kg.	12 öre	14 öre.
Brödpris.		
Mjölkostnad pr kg. bröd	13,3 »	15,4 »
Arbetskostnad m. m. pr kg. bröd	11 »	13,2 »
Medelpris pr kg. bröd	24,3 öre	28,6 öre.
Relativa brödpris ..	100 »	119 »

Minskningen i de franska brödens storlek har sålunda under de tre åren 1894--97 medfört en prisstegring å det mjuka brödet af 22 % och å det hårda brödet har prisstegringen varit 19 %.

Huruvida en nedsättning i mjöltullen skulle, såsom utskottet förmenar, till skada för qvarnindustrien medföra ett otillräckligt tullskydd,

är en fråga, hvarpå det bästa svaret erhålles af erfarenheten, enligt hvad chefen för finansdepartementet yttrade i förr omförmälda statsrådsprotokoll. För att hemta ledning för omdömet af den erfarenhet, som inom landet blifvit vunnen, torde då i första rummet böra undersökas, huru stort qvarnskyddet varit under de skiftningar, spanmåls- och mjöltullen undergått. Läger man till grund för en sådan beräkning den utbytesprocent för hvetesikt och för rågsikt, som blifvit antagen i Tyskland, eller 75 % för den förra och 65 % för den senare samt för sammalet rågmjöl en utbytesprocent af 98, så fordras till 100 kilogram mjöl:

1. Af hvetete till sikt	133,3	kg.	spanmål
2. » råg » »	153,8	»	»
3. » » » sammäld ..	102	»	»

Tullen å dessa spanmålskvantiteter utgjorde:

	med en spanmålstull	1. för hvetesikt	2. för rågsikt	3. för sammäld
1888	2,50	3,33	3,85	2,55
1892	1,25	1,67	1,92	1,28
1895 januari	3,15	4,20	4,84	3,21
1895 april.....	3,70	4,93	5,69	3,77

och qvarnskyddet utgjorde följaktligen:

	med en mjöltull	1. för hvetesikt	2. för rågsikt	3. för sammäld
1888	4,30	0,97	0,45	1,75
1892	2,50	0,83	0,58	1,22
1895 januari	6,50	2,30	1,66	3,29
1895 april.....	6,50	1,57	0,81	2,73

Af denna öfversigt visar sig, att qvarnskyddet för sammalen råg är störst, och har detta skydd varit så stort, att all import af denna vara under tiden för spanmålstillarne upphört. För rågsikt är qvarnskyddet minst, men äfven för denna qvarnprodukt är skyddet med nu gällande proportion mellan spanmåls- och mjöltull mer än tillräckligt, hvilket visar sig af det ringa införselöfverskott, som af denna vara egt rum under åren 1895—97, och för hvars storlek förut blifvit redogjort. Den omständigheten, att af tulltekniska skäl samma tullsats blifvit bestämd för alla slag af mjöl, lägger hinder i vägen för att på

siffran angifva, huru stort qvarnskyddet är i sin helhet. Men under antagande, att hvete och råg med hälften hvardera förmåles endast till sikt, så blir qvarnskyddet uppenbart mindre, än om sammald äfven förekommer. Om, när det senare är fallet, sammalden ingår i förmalningsprodukterna med en tredjedel samt hvetesikt och rågsikt med hvar sin återstående tredjedel, så skulle qvarnskyddet i det förra och i det senare fallet hafva utgjort:

	För finsikt.	För sikt och sammald.
1888	0,71	1,06
1892	0,70	0,88
1895 jan.	1,98	2,41
1895 april	1,19	1,70

Då sträfvandena för införandet af spanmålstullarne började, föreslugo qvarnegarne, att spanmålstullen skulle bestämmas till 2 kronor och mjöltullen till 3 kronor, i begge fallen för 100 kilogram. Denna proportion mellan tullsatserna skulle hafva beredt ett qvarnskydd för hvetesikt af 0,33 kronor, för rågsikt intet, för sammald 1 krona, för sikt, hälften hvete och hälften råg, 0,25 krona, samt för $\frac{1}{3}$ sammald, $\frac{1}{3}$ rågsikt och $\frac{1}{3}$ hvetesikt, 0,45 krona.

Utskottet förmenar, att det nu så höga qvarnskyddet mot det, som 1884—85 af qvarnegarne begärdes, och mot det, som utan men för qvarnindustrien faktiskt existerade under åren 1892—94, nödvändiggjorts genom de i tyska riket gällande bestämmelserna om restitution af erlagd tull vid utförsel af mjöl, hvilka bestämmelser utskottet anser bereda qvarnegarne i Tyskland en exportpremie. Af den redogörelse, utskottet lemnat för dessa bestämmelser, framgår emellertid, att så icke kan vara förhållandet, eller åtminstone icke i en sådan grad, att deraf hos oss betingas något extra stort qvarnskydd.

Vill man i Tyskland af utländsk spanmål förmala mjöl för att utföra detta till Sverige, så kommer tullskyddet der och här att dervid på hvarje säck mjöl, eller 100 kilogram, inverka på följande sätt. Är fråga om hvetemjöl, skulle den tyske qvarnegaren i sådant fall behöfva för hvarje säck, som skall förmalas, införa 133 kilogram hvete, vid införseln dragande en tull af 4,19 kronor. Vid förmalningen deraf erhålles en säck mjöl och omkring 20 kilogram kli. Då mjölet utföres, återfås för hvarje säck den för spanmålen erlagda tullen 4,19. Väl ombord å fartyg, står mjölet den tyske qvarnegaren till samma pris, som det betingar på hvarje icke-tullskyddad marknad, eller i bästa

fall till något mindre, om han i Tyskland kan göra sig någon vinst på, att han icke betalt tull för det kli, som han har i behåll. Vid införseln i Sverige skall i tull för en säck mjöl betalas 6,50 kronor, och deraf betingas på den svenska marknaden ett mjölpris, som med nämnda belopp öfverstiger världsmarknadens. En svensk qvarnegare deremot, som äfvenledes för att mala en säck hvetemjöl behöfver införa 133 kilogram hvete, betalar därför i tull 4,92 kronor, och endast med detta belopp är han nödgad att här höja sitt pris per säck mjöl utöfver det å världsmarknaden gällande, hvadan han således på grund af det qvarnskydd, hvaraf han kommer i åtnjutande, är i tillfälle att undersälja sin tyske konkurrent med 1,58 kronor per säck. Är åter fråga om rågsikt, ställer sig räkningen så, att den svenske qvarnegaren kan undersälja sin tyske konkurrent med 80 öre.

Då den svenske qvarnegaren är i tillfälle att på den utländska tullfria marknaden köpa sin spanmål för lika billigt pris som den tyske, så skulle den restitution, som vid utförsel beredes den senare, för honom kunna verka som exportpremie endast i det fall, att spanmålsprisen å den tyska marknaden understiga världsmarknadens med den tyska tullen tillagd. Men eftersom tullen vid utförsel från Tyskland restitueras äfven för omalen spanmål, så förefinnes intet hinder för den svenske qvarnegaren att med lika fördel som den tyske bereda sig den vinst, som ett sådant förutsatt underpris på den tyska marknaden skulle medföra för den, som der i stället för på världsmarknaden gjorde sina spanmålsuppköp. Vid lika spanmålspris och lika mjölutbyte visar det sig sålunda, att den tyske qvarnegaren ej, på grund af de i Tyskland och Sverige rådande olika tullbestämmelserna i fråga om spanmål och mjöl, har att på den svenska marknaden påräkna någon fördel framför den svenske qvarnegaren. Detta bekräftas äfven af erfarenheten, ty enligt de begge ländernas statistik visar det sig, att utförseln af mjöl från Tyskland till Sverige alltjemt nedgått, och enligt den tyska statistiken har denna utförsel till och med nästan alldeles upphört.

Numera torde meningen om att det skydd, som tillkommer qvarnindustrien här i landet, är för stort, vara temligen stadgad. Att qvarnskyddet i andra länder kan vara större, utöfvar i nämnda hänseende intet inflytande på omdömet och bör ej heller göra detta, eftersom ett sådant för högt qvarnskydd icke har betydelse för annat än det pris å mjöl, som dessa länders invånare få betala. Det är endast, då andra länders qvarnskydd är så ordnadt, att det kan befrämja mjölutförseln, som det för oss kan hafva betydelse att derom taga

känedom, och att qvarnskyddet i Tyskland icke är så ordnad, torde i det föregående hafva tillräckligt framhållits.

Om, med bibehållande af den nu utgående tullen för omalen spanmål, mjöltullen skulle nedsättas — icke så långt, som motionären påyrkat — utan endast till 6 kronor för 100 kilogram, så skulle qvarnskyddet blifva för en lika stor mängd hvetesikt 1,07 kronor, rågsikt 0,31 kronor, sammald 2,23 kronor, och för finsikt, hälften råg och hälften hvete, 0,69 kronor, samt för alla tre mjölprodukterna i förening med en tredjedel vardera 1,20 kronor. Ett så beskaffadt qvarnskydd är omkring tre gånger så stort som det, qvarnindustriföreningen i medlet på 1880-talet ansåg som tillräckligt, och större, än hvad det varit såväl efter de år 1888 som de år 1892 bestämda tullsatserna för omalen och malen spanmål. Då erfarenhet redan blifvit vunnen om, att de senare tullsatserna och det genom dem beredda qvarnskyddet varit tillräckligt stort för att nedbringa mjölimportens storlek från hvad den var, då tullfrihet å spanmål egde rum, så torde man kunna få med temlig säkerhet antaga, att ett sådant qvarnskydd, som skulle härflyta från en mjöltull af 6 kronor å 100 kilogram, bör utan att medföra någon skada för qvarnindustrien kunna antagas.

Att några andra omständigheter än de nu berörda skulle vara nödiga att taga i betraktande vid mjöltullens bestämmande, har man visserligen velat påstå, men, som mig synes, utan att därför kunna anföra tillräckliga skäl. Chefen för finansdepartementet har i det yttrande till statsrådsprotokollet, hvarpå utskottet grundat sin motivering för ett oförändradt bibehållande af nu gällande tullsats, i förenämnda hänseende velat framhålla, att ett högre qvarnskydd än det, som på grund af mjölutbytet kunde rent aritmetiskt beräknas böra utgå, vore betingadt af fraktkostnader, räntor samt mindre afsättning och större omkostnader för svenska än för utländska qvarnar. Med afseende å fraktkostnaden är anfördt, »att då ett parti mjöl gifvetvis betingar lägre frakt än det parti säd, som erfordras för utvinning af sagda parti mjöl», så bör »fraktskilnaden utjemnas genom en högre tull för mjölet». En sådan fraktskilnad existerar emellertid ej, så framt man icke afser, att det kli, som jemte mjölet utvinnes ur säden, skall på mjöltullens bekostnad införas fraktfritt. Vidare torde böra erinras, att man för lika vikt af mjöl som af säd ansett sig böra som allmän regel sätta frakten för det förra 10 % högre än för den senare. Beträffande den utgift, som i följd af spanmålstullen drabbar qvarnegaren, så kan denna utgift icke motivera en förhöjd tull å mjölet, så länge qvarnegaren har rätt att upplägga spanmålen på nederlag och derigenom bereda sig

utväg att icke betala tullen annat än i mån som spanmålen förmåles. Den räntekostnad, som betingas deraf, att sjökommunikationen är stängd en del af året, hvilket nödvändiggör ett hållande af varan på lager under denna tid, är icke för lagring af spanmål större, än hvad den är för lagring af ett motsvarande parti mjöl, och denna räntekostnad kan sålunda icke i och för sig föranleda till att tullen å mjöl sättes högre, än den på grund af mjölutbytet anses böra vara.

I fråga om hvad chefen för finansdepartementet anfört med afseende på mindre afsättning och större omkostnader för svenska än för utländska qvarnar, så kan hvad af honom derutinnan anförts icke hafva någon tillämplighet på de moderna svenska handelsqvarnarna, hvilka både med afseende å storlek och teknisk fullkomning kunna mäta sig med många utländska.

Det för bibehållande af qvarnindustriens nuvarande tullskydd af utskottet anförda skäl, eller att denna industri, oaktadt det skydd, hvaraf den är i åtnjutande, icke visat sig lemna så särdeles gynsamma ekonomiska resultat, torde, i de fall, då sjelfva faktum kan ådagaläggas, kunna få anses vara beroende icke på qvarnrörelsen som förmalningsindustri betraktad, utan snarare på mindre lyckliga spekulationer i den med samma rörelse förenade handel med utländsk spanmål.

Efter att nu hafva bemött hvad utskottet angifvit såsom skäl för sitt afstyrkande af den väckta motionen om nedsättning i tullen å mjöl, och sedan i öfrigt framhållits dels de fördelar, som af en sådan nedsättning enligt mitt förmenande skulle följa, dels att en nedsättning i mjöltullen, om ock ej så stor som den motionären föreslagit, kan, som jag tror, vidtagas utan att för qvarnindustrien medföra någon skada, så får jag på grund af hvad anfördt blifvit hemställa,

att Riksdagen, med anledning af herr L. Erikssons i Bäck motion (n:o 193), måtte besluta, att i nu gällande tullsats för spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, vidtaga sådan ändring, att den samma nedsättes från 6,50 kronor till 6 kronor för 100 kilogram»;

af herrar *G. Jansson* och *S. M. Olsson*;

samt, mot utskottets motivering, af herrar friherre *von Schwerin*, *Lundström*, *Meyer* och *Göransson*.

Bilagor till

Hvete.

År.	Utsäde och skörd.				I n - o c h					
	Efter rymd.		Efter vigt.		I n f ö r s e l.					
	Utsäde.	Skörd.	Utsäde.	Skörd.	Omalet.		Gryn.		Mjöl.	
	Hektoliter.	Hektoliter.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.
1886.....	179,210	1,368,260	143,400	1,093,240	328,321	3,830,416	576	14,185	385,522	7,710,444
1887.....	179,080	1,542,610	143,300	1,232,540	376,457	4,893,935	436	10,907	347,746	6,781,
1888.....	181,610	1,359,050	145,300	1,012,490	483,676	7,013,302	623	15,586	210,082	4,768,858
1889.....	185,283	1,329,894	148,226	1,039,984	542,419	6,959,239	1,778	44,451	204,662	4,031,838
1890.....	186,178	1,397,716	148,942	1,078,382	572,841	7,561,507	2,768	69,200	154,091	3,074,120
Medeltal 1886—1890	182,272	1,299,506	145,834	1,091,327	460,743	6,051,680	1,234	30,866	260,421	5,273,
1891.....	186,352	1,577,993	149,082	1,216,346	741,773	12,127,985	3,392	84,794	155,692	3,612,059
1892.....	188,510	1,583,715	150,808	1,229,705	1,181,873	16,487,130	3,849	96,226	218,225	4,429,963
1893.....	186,777	1,378,222	149,422	1,076,51	1,213,574	14,866,276	4,411	110,268	319,492	5,591,112
1894.....	186,	1,423,199	149,014	1,101,102	1,542,594	15,117,418	5,931	148,285	370,087	5,551,
1895.....	1	1,346,195	149,677	1,029,41	1,075,383	10,827	4,947	113,786	91,759	1,284,627
Medeltal 1891—1895	187,001	1,461,864	149,601	1,130,61	1,151,039	13,870,527		110,672	231,051	4,093,81
1896.....	188,004	1,649,777	150,403	1,290,796	1,200,122	13,501,367	5,423	130,145	99,118	1,585,892
1897.....	—	—	—	—	1,102,100	—	—	—	47,000	—

utskottets betänkande.

u t f ö r s e l.						Öfverskott af införsel (—) eller utförsel (+).			År.
U t f ö r s e l.						Omalet.	Gryn.	Mjöl.	
Omalet.		Gryn.		Mjöl.					
Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	
35,399	412,991	—	—	61,456	1,536,399	— 292,922	— 576	— 324,066	1886
17,459	226,973	—	—	53,600	1,045,199	— 358,998	— 436	— 294,146	1887
196	2,839	—	—	20,353	468,118	— 483,480	— 623	— 189,729	1888
309	4,733	—	—	20,586	514,653	— 542,110	— 1,778	— 184,076	1889
167	2,627	5	131	25,329	614,231	— 572,674	— 2,763	— 118,762	1890
10,706	130,033	1	26	36,265	835,720	— 450,037	— 1,233	— 224,156	Medeltal 1886 - 1890
205	3,542	—	—	15,434	424,422	— 741,568	— 3,392	— 140,258	1891
395	5,504	73	1,830	14,774	299,912	— 1,181,478	— 3,776	— 203,451	1892
352	4,318	—	—	1,763	30,846	— 1,213,222	— 4,411	— 317,729	1893
237	2,318	96	2,400	872	13,087	— 1,542,357	— 5,835	— 369,215	1894
30	298	4	91	939	13,143	— 1,075,353	— 4,943	— 90,820	1895
244	3,196	35	864	6,756	156,282	— 1,150,795	— 4,471	— 224,295	Medeltal 1891 - 1895
476	5,358	2	36	8,079	129,256	— 1,199,646	— 5,421	— 91,039	1896
147	—	—	—	23,090	—	— 1,101,953	—	— 23,910	1897

Råg.

År.	Utsäde och skörd.				I n- o c h			
	Efter rymd.		Efter vigt.		I n f ö r s e l.			
	Utsäde.	Skörd.	Utsäde.	Skörd.	Omalen.		Mjöl.	
	Hektoliter.	Hektoliter.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.
1886	1,008,555	7,118,860	756,400	5,296,430	1,309,993	12,117,435	349,528	3,844,811
1887	1,000,180	7,898,730	750,100	5,805,520	1,541,249	12,843,738	375,395	3,566,250
1888	1,021,700	7,126,790	766,300	5,088,530	1,304,087	12,714,840	169,094	1,640,210
1889	1,019,137	7,515,200	764,400	5,496,300	1,320,541	12,545,143	163,934	1,508,197
1890	1,018,668	7,821,200	764,000	5,628,900	1,175,373	12,153,354	129,445	1,432,954
Medeltal 1886—1890	1,013,647	7,496,156	760,240	5,463,136	1,330,249	12,474,902	237,479	2,398,484
1891	1,028,012	8,085,	771,	5,817,	876,318	13,013,321	101,578	1,477,962
1892	1,040,560	8,444,700	780,400	6,144,200	758,149	9,931,751	117,475	1,697,521
1893	1,046,845	8,686,800	785,100	6,363,3	803,104	7,830,266	175,070	1,808,476
1894	1,041,532	6,601,800	781,100	4,712,900	1,354,321	10,685,593	240,155	2,041,321
1	1,053,	7,094,1	7	5,063	1,217,086	9,432,418	74,831	673,481
Medeltal 1891—1895	1,042,130	7,782,600	781,580	5,620,280	1,001,796	10,178,670	141,822	1,539,752
1896	1,062,275	8,621,800	796,700	6,316,200	911,632	7,293,060	95,575	884,068
1897	—	—	—	—	426,560	—	60,830	—

u t f ö r s e l.				Öfverskott af införsel (—) utförsel (+).		År.
U t f ö r s e l.				Omalet.	Mjöl.	
Omalen.		Mjöl.		Deciton.	Deciton.	
Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Deciton.	
8,542	79,012	13,082	196,223	— 1,301,451	— 336,446	1886
17,060	142,162	17,167	163,083	— 1,524,189	— 358,228	1887
2,607	25,415	6,118	67,301	— 1,301,480	— 162,976	1888
1,228	14,731	5,035	75,524	— 1,319,313	— 158,899	1889
961	12,333	2,887	44,370	— 1,174,412	— 126,558	1890
6,080	54,731	8,858	109,300	— 1,324,169	— 228,621	Medeltal 1886—1890
1,497	23,426	1,313	24,743	— 874,821	— 100,265	1891
958	12,547	8,368	120,915	— 757,191	— 109,107	1892
3,211	31,307	638	6,586	— 799,893	— 174,432	1893
873	6,887	597	5,072	— 1,353,448	— 239,558	1894
499	3,871	176	1,585	— 1,216,587	— 74,655	1895
1,408	15,608	2,218	31,780	— 1,000,388	— 139,604	Medeltal 1891—1895
447	3,577	1,245	11,514	— 911,185	— 94,330	1896
2,900	—	3,230	—	— 423,660	— 57,600	1897

Korn.

År.	Utsäde och skörd.				I n - o c h					
	Efter rymd.		Efter vikt.		I n f ö r s e l.					
	Utsäde.	Skörd.	Utsäde.	Skörd.	Omalet.		Gryn.		Mjöl.	
	Hektoliter.	Hektoliter.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	Kronor.	Decit.	Kronor.	Decit.	Kronor.
1886.....	709,190	5,233,810	461,000	3,459,550	40,357	423,748	303	4,545	15,404	215,660
1887.....	719,690	5,361,720	467,800	3,463,670	50,411	415,895	154	2,310	10,834	151,672
1888.....	719,560	5,029,720	467,700	3,032,920	11,276	105,200	115	1,727	6,272	87,802
1889.....	705,692	4,869,300	458,700	3,111,500	8,891	77,799	83	1,252	3,585	50,186
1890.....	703,632	5,572,800	457,400	3,555,400	34,921	381,686	58	866	7,675	107,452
Medeltal 1886—1890...	711,553	5,213,470	462,520	3,324,608	29,171	280,866	143	2,140	8,754	122,554
1891.....	699,711	4,849,000	454,800	3,059,700	9,997	111,968	35	527	4,674	65,438
1892.....	705,672	5,306,700	458,700	3,375,100	94,277	1,112,473	177	2,658	19,790	277,055
1893.....	698,480	4,672,800	454,000	2,939,200	58,971	633,940	134	2,003	20,739	290,342
1894.....	689,725	5,083,300	448,300	3,227,900	177,286	1,448,426	88	1,320	14,262	171,144
1895.....	691,064	5,162,200	449,200	3,257,300	19,998	179,983	24	306	3,368	37,050
Medeltal 1890—1895...	696,930	5,014,800	453,000	3,171,840	72,106	697,358	92	1,363	12,567	168,206
1896.....	682,144	5,061,500	443,400	3,203,900	6,155	55,394	158	2,534	5,379	61,857
1897.....	—	—	—	—	124,680	—	—	—	—	—

U t f ö r s e l.						Öfverskott af införsel (—) utförsel (+).			År.
U t f ö r s e l.						Omalet.	Gryn.	Mjöl.	
Omalet.		Gryn.		Mjöl.		Deciton.	Deciton.	Deciton.	
Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	
354,732	3,724,687	244	3,656	167	2,333	+ 314,375	— 59	— 15,237	1886
372,894	3,076,375	479	7,187	34	470	+ 322,483	+ 325	— 10,800	1887
251,175	2,343,465	1,257	18,851	10	136	+ 239,899	+ 1,142	— 6,262	1888
40,162	451,827	304	4,556	42	593	+ 31,271	+ 221	— 3,543	1889
40,438	543,085	45	680	—	—	+ 5,517	— 13	— 7,675	1890
211,880	2,027,888	466	6,986	51	706	+ 182,709	+ 323	— 8,703	Medeltal 1886—1890
65,486	834,944	10	150	—	—	+ 55,489	— 25	— 4,674	1891
44,697	527,421	43	638	1	20	— 49,580	— 134	— 19,789	1892
47,460	510,199	2	31	—	—	— 11,511	— 132	— 20,739	1893
39,433	322,171	—	—	—	—	— 137,853	— 88	— 14,262	1894
1,050	9,450	7	91	—	—	— 18,948	— 17	— 3,368	1895
39,625	440,837	12	182	—	—	4 — 32,481	— 80	— 12,567	Medeltal 1890—1895
57	512	60	960	—	—	— 6,098	— 98	— 5,379	1896
147	—	—	—	—	—	— 124,533	—	—	1897

U t f ö r s e l.						Öfverskott af införsel (—) utförsel (+).			År.
U t f ö r s e l.						Omalen.	Gryn.	Mjöl.	
Omalen.		Gryn.		Mjöl.					
Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Kronor.	Deciton.	Deciton.	Deciton.	
2,451,093	23,285,386	2,203	30,846	97	1,162	+ 2,423,980	+ 2,103	+ 6	1886
2,476,667	19,318,003	2,378	33,293	109	1,305	+ 2,439,756	+ 2,232	+ 60	1887
1,654,196	14,474,210	2,336	32,701	597	7,164	+ 1,606,856	+ 2,268	+ 505	1888
1,143,632	9,720,876	2,807	39,292	711	8,537	+ 1,109,530	+ 2,780	+ 621	1889
681,355	7,522,164	2,098	29,373	343	4,113	+ 637,506	+ 2,050	+ 278	1890
1,681,389	14,864,128	2,364	33,101	371	4,456	+ 1,644,526	+ 2,286	+ 294	Medeltal 1886—1890
1,759,166	19,790,620	2,596	36,337	958	11,501	+ 1,739,845	+ 2,519	+ 793	1891
1,069,858	10,752,068	2,434	34,071	332	3,989	+ 1,055,432	+ 2,372	+ 242	1892
2,117,612	21,176,121	3,611	50,553	362	4,343	+ 2,102,099	+ 3,555	+ 304	1893
1,353,120	12,584,015	3,818	76,353	241	3,372	+ 1,325,498	+ 3,723	+ 117	1894
751,834	6,014,671	4,624	83,234	252	3,784	+ 720,065	+ 4,573	+ 168	1895
1,410,318	14,063,499	3,417	56,110	429	5,398	+ 1,388,588	+ 3,349	+ 325	Medeltal 1891—1895
621,251	4,783,631	2,992	50,863	177	2,567	+ 564,537	+ 2,865	+ 73	1896
204,750	—	—	—	—	—	—	—	—	1897

Bilaga till herr Fredholms reservation.

Hvete (i medeltal och ton).

År.	Utsäde.	Skörd.	Öfverskott af införsel (+) eller utförsel (-).	Till förbrukning.	Förbrukning i ton per 1,000 invånare.	Införsel-öfverskott i procent af förbrukningen.
1866—1870.....	10,370	69,585	+ 15,658	74,873	18	20,9
1871—1875.....	12,274	91,026	+ 14,353	93,105	22	15,4
1876—1880.....	13,354	90,580	+ 42,049	119,375	27	35,2
1881—1885.....	14,020	93,986	+ 87,551	167,517	36	52,2
1886—1890.....	14,583	109,133	+ 82,568	177,118	37	46,6
1891—1895.....	14,960	113,062	+ 153,208	251,310	52	60,9

Råg (i medeltal och ton).

År.	Utsäde.	Skörd.	Öfverskott af införsel (+) eller utförsel (-).	Till förbrukning.	Förbrukning i ton per 1,000 invånare.	Införsel-öfverskott i procent af förbrukningen.
1866—1870.....	69,274	439,017	+ 79,809	449,552	108	17,7
1871—1875.....	71,502	488,614	+ 86,411	503,523	118	17,1
1876—1880.....	73,824	495,256	+ 146,405	567,937	126	25,7
1881—1885.....	76,330	506,806	+ 174,906	605,382	131	28,8
1886—1890.....	76,024	546,314	+ 159,089	629,379	132	25,2
1891—1895.....	78,158	562,028	+ 116,326	600,196	124	19,3

Hafre (i medeltal och ton).

Å r.	Utsäde.	Skörd.	Öfverskott af in-försel (+) eller ut-försel (-).	Till förbrukning.	Förbrukning i ton per 1.000 invånare.	Utförsel-öfverskott i procent af förbrukningen.
1866—1870.....	109,290	605,403	— 166,485	329,628	77	50,5
1871—1875.....	121,992	716,855	— 219,024	375,839	88	58,2
1876—1880.....	137,116	828,996	— 260,535	431,345	96	60,3
1881—1885.....	151,308	923,227	— 225,279	546,640	119	41,2
1886—1890.....	163,912	997,360	— 164,763	668,685	141	26,6
1891—1895.....	167,674	1,105,920	— 139,301	798,945	165	17,4

Korn (i medeltal och ton).

Å r.	Utsäde.	Skörd.	Öfverskott af in-försel (+) eller ut-försel (-).	Till förbrukning.	Förbrukning i ton per 1.000 invånare.	Utförsel-öfverskott i procent af förbrukningen.
1866—1870.....	49,150	272,599	— 18,295	205,154	50	8,9
1871—1875.....	51,366	344,259	— 30,424	262,469	61	11,5
1876—1880.....	50,806	335,510	— 23,164	261,540	59	8,8
1881—1895.....	50,210	339,634	— 11,937	277,487	60	4,3
1886—1890.....	46,252	332,460	— 17,223	268,985	57	6,4
1891—1895.....	45,300	317,184	+ 4,828	276,712	57	(— 1,7)